

TEMA
Skolesundheds-
pleje

Jesper Lildholdt, viceforstander på Julemærkehjemmet Fjordmark, har dirigeret arbejdet med den nye model for samarbejdet mellem Julemærkehjem og kommuner.

Landets fire Julemærkehjem har netop iværksat en landsdækkende model for det vigtige samarbejde med Julemærkebørnenes hjemkommuner. Et samarbejde, der ofte har sundhedsplejersker som kommunale tovholdere – og som styrker chancerne for varige livstilsændringer hos de udsatte børn.

OLE JEPPESEN, FREELANCE JOURNALIST (TEKST & FOTO)

Hvert eneste år får omkring 750 børn i alderen 7-14 år hjælp til et bedre og sundere liv på et af de fire Julemærkehjem. I løbet af de 10 uger, som et ophold varer, får børnene styrket selvværdet og kan se frem til et generelt bedre og gladere liv uden overvægt, mobning og isolation. Lige nu er ventetiden til Julemærkehjemmene faldende – til gavn for de børn, der har brug for hjælp.

Resultaterne er til at tage og føle på (se faktaboks 1). Succesen skyldes ikke alene Julemærkehjemmenes og børnenes målrettede indsats, men også et stærkt bagland og et godt samarbejde med børnenes familier og hjemkommuner.

Sidstnævnte samarbejde foregår som regel med den kommunale sundhedsplejersker som kontaktpersoner. Siden april 2015 er samarbejdet blevet systematiseret på landsplan. Det betyder i praksis, at Julemærkebørn fra hele landet nu er sikret samme strukturerede indsats – såfremt familien giver grønt lys til et samarbejde med kommunen.

Viceforstander på Julemærkehjemmet Fjordmark i Sønderjylland, Jesper Lildholdt, har stået i spidsen for udviklingen af samarbejdsmodellen.

”Det er en stor glæde, at der nu er etableret grobund for et ensartet samarbejde mellem Julemærkehjem og kommuner overalt i Danmark. Målet for samarbejdsmodellen er jo at sikre, at alle Julemærkebørn får det størst mulige udbytte ud af parternes indsats og de resurser, der investeres. Midlet er en mere åben og effektiv kommunikation,” forklarer Jesper Lildholdt.

Samarbejdsmodellen blev testet grundigt igennem på de to jyske Julemærkehjem, før den blev gjort landsdækkende. Julemærkefonden ved derfor præcis, hvad modellen har potentiale til:

”Vi har formaliseret samarbejdet mellem Julemærkehjem, familie og kommune fra start til slut – lige fra den første ansøgning til den endelige opfølgning efter opholdet (se faktaboks 2). Hermed får vi skabt et godt afsæt for at fastholde og videreudvikle børnenes fremskridt i tiden efter opholdet,” siger Jesper Lildholdt. ▽

Superglad viceforstander:

BØRNENE TRIVES, NÅR JULEMÆRKEHJEM OG KOMMUNER LØFTER I FLOK

Liva (th.), som her taler med sundhedsplejerske Anita Christensen, skal snart på Julemærkehjem. Hun og andre børn kan glæde sig over, at ventetiden til Julemærkehjemmene er faldende. Sundhedsplejerske Anita Christensen fra Esbjerg er kontaktperson for i gennemsnit to Julemærkebørn om året.

Det gode eksempel

Modellen lader sig implementere i alle kommuner uanset serviceniveau. Kommunen involverer sig nemlig kun i dén udstrækning, som det er muligt ud fra de lokale servicetilbud og prioriteringer.

Esbjerg Kommune har til eksempel prioriteret at involvere sig fuldt ud i samarbejdet. Den kommunale sundhedspleje var i årene 2012-2014 med til at teste samarbejdsmodellen og var dermed en af pionererne på området. Tovholder på projektet – dengang som nu en ledende sundhedsplejerske – udgør Julemærkehjemmets faste kontakt i kommunen. Tovholderen udpeger barnets kontaktperson, som efterfølgende arbejder videre med barnet og familien.

Sundhedsplejerske Anita Christensen er en af disse kontaktpersoner for Esbjerg Kommunes Julemærkebørn. Hun har været sundhedsplejerske i 30 år og er

kontaktperson for i gennemsnit to Julemærkebørn om året. Hun siger det klart:

”Min oplevelse er, at der altid er noget at bygge videre på, når et barn har været på Julemærkehjem. Der er altid et vægttab, altid et sæt nye motions- og madvaner – og ikke mindst er der altid sket det, at barnet har opdaget, at mange andre har det på præcis samme måde. Samtidig er der foregået en løbende dialog med Julemærkehjemmet, som betyder, at vi er fuldt informeret om barnets fremskridt. Efter opholdet kan vi så udnytte denne viden og være med til at fortsætte den gode udvikling,” fortæller Anita Christensen.

Erfaringsudveksling er guld værd

Julemærkehjemmene inviterer samtlige kontaktpersoner og tovholdere til netværksmøde én gang årligt. På netværksmøderne er der mulighed for erfaringsudveksling imellem Julemærkehjemmet og

kommunerne og kommunerne indbyrdes. Målet med møderne er, at aktørerne kan inspirere hinanden, udveksle metoder og få en dialog om, hvordan man bedst kan hjælpe børnene.

Anita Christensen og kollegerne står således altid parat med relevant støtte, omsorg og gode råd om kost og motion, når Julemærkebørnene vender hjem til en dagligdag fuld af gamle mønstre og fristelser:

”Børnene har under opholdet fået styrket selvværdet og knyttet en masse nye venskaber – og disse fremskridt er som oftest dybt forankret i dem. Hvad angår kost og motion er børnene derimod stadig sårbare ved hjemkomsten. Nogle tager på igen – men så forsøger vi i samarbejde med forældrene om at få dem tilbage på sporet. Ved manglende forældreopbakning lykkes det desværre ikke altid at fastholde vægttabet,” siger hun.

”Min oplevelse er, at der altid er noget at bygge videre på, når et barn har været på Julemærkehjem.”

Sundhedsplejerske Anita Christensen

Anita Christensen er glad for parløbet med Julemærkefonden. Hun vil til enhver tid anbefale forældre at overveje et ophold, hvis deres børn ’er kørt fast’:

”Vi ved jo, det virker – og nogle gange skal der bare mere vidtgående initiativer til end den månedlige vejning og samtale med skolesundhedsplejersken. Så er det rart at kunne henvise til et tilbud, som dels har en klar positiv effekt – dels er ’nemt’ at følge op på efterfølgende. I den forstand er samarbejdet virkelig effektivt og velfungerende,” understreger Anita Christensen.

Bedre og bedre dag for dag

Projektleder fra Julemærkefonden, viceforstander Jesper Lildholdt ser frem til, at han en dag skal studere evalueringen af samarbejdet mellem Julemærkehjem og landets kommuner.

”Jeg har en klar formodning om, at konklusionerne vil være positive. Statistikken viser i hvert fald, at de

gode resultater i vid udstrækning bliver fastholdt efter opholdets ophør. Det tyder på et stærkt bagland i form af familie og kommune samt en god overlevering af information under og lige efter opholdet,” siger han.

Trods gode resultater er der plads til forbedringer, mener Jesper Lildholdt:

”Generelt vil vi på Julemærkehjemmene gerne involvere os meget mere i, hvordan børnene klarer sig efter endt ophold. Imidlertid er vi af økonomiske hensyn nødsaget til primært at koncentrere os om selve opholdet,” forklarer viceforstanderen.

Det betyder dog ikke, at potentialet er opbrugt:

”Et fremtidigt indsatsområde kunne være at opbygge et tættere samarbejde mellem Julemærkehjemmene og børnenes skoler. Det ville kunne skabe en endnu stærkere og mere komplet kursændring i børnenes liv. Og det er jo det, vi gerne vil,” bemærker han. ↘

Liva er elev på Boldesagerskolen i Esbjerg. Hun glæder sig til at komme på Julemærkehjem.

Effekten af ophold på julemærkehjem

Livskvalitet:

72 % af børnene havde ved starten på opholdet en hverdag med mobning. Et år efter endt ophold er det faldet til 14 %.

Aktivitet:

Et ophold på Julemærkehjem rykker på børnenes aktivitetsniveau i fritiden. Hvor 37 % var aktive mere end tre gange om ugen inden starten på Julemærkehjemmet, ligger det tal på 74 % et år efter endt ophold.

BMI:

Der er ingen tvivl om, at børnene får redskaber til at tabe sig. I gennemsnit taber et barn 9,3 kilo i løbet af et 10-ugers ophold. I løbet af opholdet går 24 procent af børnene fra at være overvægtige til at lande på normalvægt.

Kost i familien:

Generelt set kan der spores en ændring i familiernes kostvaner. Ved starten af opholdet er 48 % af familierne opmærksomme på portionsstørrelser. Ti uger senere er dette tal steget til 95 %.

(Kilde: Løbende spørgeskemaundersøgelse foretaget af Julemærkefonden).